

Framtidens journalistik

Från medborgar- till
robotjournalistik

Konsumentmakt. Så stavas ledordet inom allt som idag har något med mediala och kommersiella ting att göra. Det handlar om individens rätt att välja och framförallt sälla bland det omätliga utbudet som ständigt omger oss.

Också på webben går utvecklingen alltmer i denna riktning. Prenumerationsbaserade nyhetsbrev, finkorniga söktjänster och rss-flöden hjälper oss att hitta och begränsa oss till precis det vi vill ha, när vi vill ha det.

På nyhetsfronten har detta i synnerhet fått stor genomslagskraft. "Nyheter" har, mycket tack vare Internet, fått en helt ny innerbörd och till viss del definition. Den dagliga dosen nyhetsinformation fås inte längre självklart från morgontidningen,

utan strömmar till oss i allt från nyhetsbrev, bloggar till newsalerts, feeds och nättidningar. Varje nyhet kan genom alla dessa led bli precis så grundlig eller djuplodande som konsumenten själv vill.

Till de största söktjänsterna för nyheter hör [Google News](#), som finns på en rad olika språk i nästan alla länder, däribland Sverige. Google Nyheter (som tjänsten heter på svenska) är en automatisk nyhetstjänst som dygnet runt söker igenom ett hundratal olika nyhetskällor och presenterar de viktigaste nyheterna på sin förstasida. Förutom att söka bland alla nyhetskällor kan man också välja att enbart visa kategorier som sport, underhållning eller utrikesnyheter. Den som är intresserad av ett speciellt område kan också använda [Google Alerts](#), där man skriver in ett sökord eller en fras, uppger sin mailadress och får därefter

Google
Alerts

mail så snart det skapas någon webbsida som skriver om det man sökt efter.

Ytterligare exempel är [Netvibes](#), webbplatsen där man kan samla all information från olika källor, inklusive det som rör musik, foton och video. Sajten bygger på personliga inloggningar där du skraddarsyr ditt önskade innehåll, och loggar man t ex in från Sverige lägger den automatiskt in länkar till svenska nyhetstjänster. Tjänsten har mer än tio miljoner registrerade användare och det finns gott om företag som härmat tjänsten och gjort den till sin egen (bl a Torget.se).

kommentera nyheter med både text och bild. Detta i sin tur har skapat nya vanor bland konsumenter; man kan säga att vi fått en "TT-vana", där nyheter förväntas vara korta, koncisa och frekventa. Somliga menar att detta, när analys och eftertanke får stå tillbaka för "direkt från källan" och tidspress, urholkar journalismen och nyhetsrapporteringen. Andra tar det till sig och menar att det är framtiden - "det är bara att acceptera". Kring detta diskuterar amerikanska toppjournalister på ett seriöst men komiskt plan i ett inlägg på videopodcasten [Cranky Geeks](#) (video).

Det finns också många exempel på journalister som tagit trenden till sig och arbetar som oberoende skribenter med sin blogg som bas, liksom journalistbloggar och sajter som bara just [handlar om journalism](#).

Även i bloggofären krävs urval och sållande tjänster, vilket bland annat erbjuds på svenska söksajter som [Knuff.se](#), [Bloggportalen](#) och [Bloggtoppen](#) liksom på internationella [Technorati](#) och [Daylife](#).

Så finns förstås också stora sajter som sammanfogar nyhetsrapporteringen bland från både nyhetsredaktioner och bloggare. En intressant amerikansk tjänst är [News at Seven](#) som enligt eget

Toppnyheter

Ras på börsen	(15:20)
Sexdömd nekas HD-prövning	(14:58)
Städrabatten förlängs	(14:50)
Bandidosledare gripna	(14:50)
Dörr sprängd i bostadshus	(14:28)
Skriftliga omdömen i höst	(14:17)
75 000 kunder kräver ersätt...	(13:58)
Videoband blev liggande	(12:00)
Värnplikten kortas	(13:49)
Ruwaida startar grön fond	(13:13)

I samarbete med **DN.se**

Andra intressanta tjänster på den svenska arenan är [Sesam](#) och [Eniro Nyhetssök](#) som bygger på samma princip som Google Nyheter.

Bloggarnas inträde på webben har också ställt nyhetsrapporteringen på inspets och ända. Plötsligt har vi en enorm population av hobbyjournalister som kontinuerligt och ocensurerat kan presentera och

motto: "gives you the news you want, the way you want it" och vidare "isn't just the future, it's the future of the future". Detta är en helautomatisk tjänst som genererar virtuella nyheter och notiser från artiklar, bilder, videos och bloggar, alla länkade via en gemensam nyhetsrubrik.

Här presenteras nyheter, kommentarer och reaktioner, kändisskvaller, uppdateringar på spelfronten och så vidare. Konsumenten skräddarsyr själv önskade uppdateringar. Den här tjänsten genererar inte bara text utan även en virtuell "TV-sändning" på Internet med 2D-figurer. Liknandeservice, fast något mer rörigt och kanske inte lika estetiskt tilltalande samt helt textbaserat, erbjuder den populära sajten [Techmeme](#).

Just automation är något vi kommer få se mer av i framtiden. Som amerikanen Tim O'Reilly, grundare och CEO of O'Reilly Media Inc, konstaterar i ett [blogginlägg](#): "Gathering news, exercising editorial judgment, and presenting the story - can all be augmented by programming".

Teknikunder som robohunden och den självgående dammsugaren är redan gamla nyheter, men till "nya nyheter" räknas nog fortfarande robotar som kan producera precis just det - nyheter. Visserligen kan man på sätt och vis även räkna hit Google News och News at Seven, men de fungerar ändå främst som publicister snarare än journalister. Amerikanska [Thomson Financial](#) är däremot ett

levande exempel på det senare. Redan under 2006 började de att använda sig av ett helautomatiskt program som på mindre än 0.3 sekunder kan framställa en färdig, finansiell "artikel" utifrån automatiskt insamlat källdata material. Idag producerar de på detta sätt dagligen mellan 850 till 1000 artiklar. Läs mer om detaljerna kring detta på [Nextnc](#).

Varje ekonomijournalist torde känna sig skrämmd av den här arbetsintensiteten. Å andra sidan kräver "roboten" mer av konsumenten i form av kunskap och analys, eftersom detta ännu inte fullskaligt kunnat utvecklats maskinellt. Om journalistiska robotars härligheter och hot kan man läsa mer i [en artikel](#) från år 2006 på Wireds hemsida.

I takt med att allt fler får möjligheten att själva länka ut nyheter till världen, pekar trenden mot allt fler och skiftande nyheter, samtidigt som kraven på personalisering och individuellt urval ökar. Trots att världen blivit mer global får det lokala högre status.

BLOGGPORTALEN.SE

Likaså fortsätter vikten av "word-of-mouth" och tips från andra personer vars omdöme man litar på. Dock har sättet att sprida "word-of-mouth" på förändrats efter bloggarnas intåg i medielandskapet.

Vi kommer att få se allt mer användargenererat nyhetsmaterial och nyheterna blir mer interaktiva - nätbaserade artiklar inbjuder till diskussioner via kommentarer, forum och länkade bloggar. Journalistens roll blir alltmer tvetydig och komplicerad och yrket som sådant får nya premisser. Björn Jeffery, VD för strategiska webbyrån Good Old [liknar](#) till exempel framtidens journalist vid en konstkurator som snarare står för urvalsprocessen än för själva materialet. På Journalisthögskolan, JMK, bedrivs forskningsprojektet Forskning 2020 med fokus på framtidens journalistik och dess förhållande gentemot nya medieklimat i den digitala världen.

Som det redan konstaterats tidigare kommer inte papperstidningen att försvinna imorgon, men troligt är att i pappersversionen av alla tidningar kommer vi främst att få se längre reportage

och på tidningarnas webbupplagor får vi se snabba, dynamiska och automatiserade nyhetsflöden. Troligt är också att journalisterna kommer att behöva behärska båda formaten till fullo och även producera video och ljud till tidningarnas webbversioner. Sen finns det även de som tror att inom några decennier så kommer kommer världens sista papperstidning att lämna pressarna och det kommer att markera slutet för den tryckta tidningen. Om detta kommer att ske låter vi vara osagt, men den som lever får se...

- Allt fler tjänster för att filtrera information.
- Viss information produceras redan idag av datorprogram.
- Artiklar blir i regel allt kortare och enklare att automatisera.
- Papperstidningen spås möta sin död inom max några decennier.
- Morgondagens journalister måste ha många olika kompetenser.